

บทที่ 3

อุปกรณ์และวิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 แหล่งของข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลโคนมลูกผสมพันธุ์โฮลสไตน์ฟรีเซียนที่เลี้ยงในอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการเก็บข้อมูลจากระเบียนประจำตัวโคนม (ผท.1) ซึ่งแสดงรายละเอียดและข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับประวัติของโคแต่ละตัว เช่น ประวัติการผสม ประวัติสุขภาพ การเก็บข้อมูลเหล่านี้ได้จากฟาร์มเกษตรกรเป็นรายฟาร์มโดยตรง โดยอาศัยการถ่ายเอกสารข้อมูลเพื่อป้องกันการสูญหายของระเบียนประวัติประจำตัวโค และบันทึกข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้เป็นฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ และเก็บข้อมูลพื้นฐานของการเลี้ยงโคนม

เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมส่วนใหญ่ ในอำเภอแม่อน เลี้ยงโคภายในบริเวณบ้าน โดยมีการเลี้ยงแบบผูกยืนโรง อีกทั้งไม่มีพื้นที่เพียงพอสำหรับการปลูกพืชอาหารสัตว์ อาหารหยาบที่ได้รับส่วนมากจึงเป็นฟางแห้ง นอกจากนี้อาจมีการเสริมด้วยเศษเหลือที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากรั้วนาหรือโรงงานอุตสาหกรรม (by-product) เช่น ต้นข้าวโพด ชังข้าวโพด กากมันสำรูด เปลือกเสาวรส เป็นต้น โดยผู้เลี้ยงจะให้อาหารข้นวันละ 1 กิโลกรัม แต่สำหรับโครีดนม ให้อาหารข้นวันละ 2 ครั้ง ครั้งละ 2 กิโลกรัม ในช่วงเช้าและเย็น ก่อนการรีดนมสำหรับการจับสัดแม่โค ผู้เลี้ยงจะสังเกตจากอาการที่แม่โคแสดงออก วันละ 2 ครั้ง ระหว่างการล้างทำความสะอาดคอกในตอนเช้าและตอนเย็น เมื่อพบการเป็นสัดของแม่โค ผู้เลี้ยงจะทำการแจ้งหมอมผสมเทียมหรืออาสาสมัครผสมเทียม เพื่อนัดเวลาในการเข้ามาผสมเทียมแม่โค

Figure 2 Tie stall or stanchion barn system in Mae On district

Figure 3 Straw

Figure 4 By-product from corn

3.2 โครงสร้างของข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากประชากรโคนมลูกผสมพันธุ์โฮลสไตน์ฟรีเชียน ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2541 – 2550 ข้อมูลที่ใช้ศึกษาประกอบด้วย ชื่อเจ้าของฟาร์ม ชื่อโค หมายเลขประจำตัวโค ระดับสายเลือดโฮลสไตน์ฟรีเชียน วัน-เดือน-ปีที่เกิด หมายเลขพ่อพันธุ์ หมายเลขแม่พันธุ์ หมายเลขตา หมายเลขยาย ลำดับการให้ลูก วัน-เดือน-ปีที่ผสมครั้งแรก วัน-เดือน-ปีที่ผสมติด วัน-เดือน-ปีที่คลอดลูก จำนวนครั้งต่อการผสมติด อายุแม่เมื่อคลอดลูก ช่วงห่างการให้ลูก และจำนวนวันท้องว่าง

3.3 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้จากประวัติประจำตัวโคนม (พท.1) ประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆ สามารถแยกได้เป็น 2 แฟ้มข้อมูลดังต่อไปนี้

- 1) ข้อมูลพันธุ์ประวัติ (pedigree files)
 - หมายเลขประจำตัวโค
 - หมายเลขพ่อพันธุ์
 - หมายเลขแม่พันธุ์
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ของตัวสัตว์ (data files)
 - หมายเลขประจำตัวโค
 - ระดับสายเลือดโฮลสไตน์ฟรีเชียน แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มคือ
 - กลุ่มที่ 1 ระดับสายเลือด $x \leq 50$ เปอร์เซ็นต์
 - กลุ่มที่ 2 ระดับสายเลือด $50 < x \leq 75$ เปอร์เซ็นต์
 - กลุ่มที่ 3 ระดับสายเลือด $75 < x \leq 87.5$ เปอร์เซ็นต์
 - กลุ่มที่ 4 ระดับสายเลือด $87.5 < x \leq 93.75$ เปอร์เซ็นต์
 - กลุ่มที่ 5 ระดับสายเลือด $x > 93.75$ เปอร์เซ็นต์
 - วัน-เดือน-ปีที่เกิด
 - วัน-เดือน-ปีที่ผสมครั้งแรก
 - วัน-เดือน-ปีที่ผสมติด
 - วัน-เดือน-ปีที่คลอดลูก

- ฤดูกาลที่คลอดลูก แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ
 - ฤดูร้อน (เดือนมีนาคม – เดือนมิถุนายน)
 - ฤดูฝน (เดือนกรกฎาคม – เดือนตุลาคม)
 - ฤดูหนาว (เดือนพฤศจิกายน – เดือนกุมภาพันธ์)
- ลำดับการให้ลูก
- อายุแม่เมื่อคลอดลูก
- จำนวนครั้งต่อการผสมติด
- จำนวนวันที่ท้องว่าง
- ช่วงห่างการให้ลูก

3.4 การจัดการข้อมูล

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวบรวมจากบัตรประจำตัวโคนม (ศท.1) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2550 มีจำนวนแม่โคทั้งหมด 2,482 ตัว จาก 140 ฟาร์ม เก็บข้อมูลที่เกิดพลาดและลบข้อมูลที่สูงหรือต่ำผิดปกติออก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องในการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีข้อมูลทั้งหมด 3,792 ข้อมูล และเมื่อจำแนกข้อมูลตามลำดับการให้ลูก 7 ลำดับ (ลำดับที่ 1-7) ในแต่ละลำดับมีจำนวนข้อมูลเท่ากับ 1,215, 953, 660, 462, 274, 145 และ 85 ข้อมูล ตามลำดับ (Table 3)

Table 5 Data of fertility traits for analysis separate by parity

Parity	Traits		
	NSC	DO	CI
1	1,215	-	-
2	953	-	-
3	660	572	564
4	462	399	390
5	274	243	241
6	145	123	124
7	85	77	72
Overall	3,792	1,410	1,381

NSC = number of service per conception, DO = day open, CI = calving interval

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของลักษณะด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าสูงสุด (maximum) และค่าต่ำสุด (minimum) ของลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด

3.5.2 ทดสอบปัจจัยคงที่ ที่มีผลต่อจำนวนครั้งต่อการผสมติด ด้วยวิธี general linear model (GLM) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติดในแต่ละปัจจัยคงที่ ด้วย least square different (LSD) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งมีโมเดลในการทดสอบปัจจัยคงที่ต่อลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด โดยจำแนกตามลำดับการให้ลูก ดังนี้

- 1) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 1

Table 6 Model for effects test of number of service per conception in 1st parity

Factors	Models				
	1	2	3	4	5
<u>Fixed effects</u>					
Percentage of Holstein Friesian	✓	✓	✓	-	-
Herd	✓	✓	✓	✓	-
Birth year	✓	-	-	✓	✓
Birth season	-	✓	-	-	✓
Calving age	-	-	✓	✓	✓

✓ = factors in the model

2) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 2

Table 7 Model for effects test of number of service per conception in 2nd parity

Factors	Models				
	1	2	3	4	5
<u>Fixed effects</u>					
Percentage of Holstein Friesian	✓	✓	✓	-	✓
Herd	✓	✓	-	✓	✓
Calving age	✓	-	✓	✓	✓
Calving season	-	✓	✓	✓	✓

✓ = factors in the model

3) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 3

Table 8 Model for effects test of number of service per conception in 3rd parity

Factors	Models				
	1	2	3	4	5
<u>Fixed effects</u>					
Percentage of Holstein Friesian	✓	-	✓	-	-
Herd	-	✓	-	-	-
Calving age	-	-	✓	✓	-
Calving season	✓	✓	-	✓	✓
<u>Covariables</u>					
Day open	-	✓	✓	-	✓
Calving interval	-	-	-	✓	✓

✓ = factors in the model

4) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 4

Table 9 Model for effects test of number of service per conception in 4th parity

Factors	Models				
	1	2	3	4	5
<u>Fixed effects</u>					
Percentage of Holstein Friesian	✓	✓	-	✓	-
Herd	✓	-	✓	-	-
Calving age	-	-	-	-	✓
Calving season	-	✓	✓	✓	-
<u>Covariables</u>					
Day open	✓	-	-	✓	✓
Calving interval	-	✓	✓	-	✓

✓ = factors in the model

5) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 5

Table 10 Model for effects test of number of service per conception in 5th parity

Factors	Models				
	1	2	3	4	5
<u>Fixed effects</u>					
Percentage of Holstein Friesian	✓	-	✓	-	✓
Herd	✓	-	-	✓	-
Calving age	-	✓	✓	-	-
Calving season	✓	✓	✓	✓	-
<u>Covariables</u>					
Day open	-	✓	-	-	✓
Calving interval	-	-	-	✓	✓

✓ = factors in the model

6) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 6

Table 11 Model for effects test of number of service per conception in 6th parity

Factors	Models				
	1	2	3	4	5
<u>Fixed effects</u>					
Percentage of Holstein Friesian	✓	✓	✓	-	-
Herd	✓	-	-	✓	-
Calving age	✓	✓	-	-	-
Calving season	-	✓	-	✓	✓
<u>Covariables</u>					
Day open	-	-	✓	✓	✓
Calving interval	-	-	✓	-	✓

✓ = factors in the model

7) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 7

Table 12 Model for effects test of number of service per conception in 7th parity

Factors	Models				
	1	2	3	4	5
<u>Fixed effects</u>					
Percentage of Holstein Friesian	✓	✓	-	-	-
Herd	✓	-	✓	✓	-
Calving age	-	✓	-	-	✓
Calving season	-	-	✓	✓	✓
<u>Covariables</u>					
Day open	✓	✓	-	-	✓
Calving interval	-	-	✓	✓	-

✓ = factors in the model

8) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด

Table 13 Model for effects test of number of service per conception

Factors	Models				
	1	2	3	4	5
<u>Fixed effects</u>					
Percentage of Holstein Friesian	✓	✓	✓	-	-
Herd	✓	-	-	-	-
Calving age	✓	✓	-	-	✓
Calving season	-	-	✓	✓	-
Parity	-	✓	✓	-	-
<u>Covariables</u>					
Day open	-	-	-	✓	✓
Calving interval	-	-	-	✓	✓

✓ = factors in the model

3.5.3 วิเคราะห์ค่าอัตราพันธุกรรมของลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบของความแปรปรวน ด้วยวิธี restricted maximum likelihood (REML) ภายใต้ mixed model แบบ univariate และประเมินคุณค่าการผสมพันธุ์ ด้วยวิธี best linear unbiased prediction (BLUP) ภายใต้โมเดลตัวสัตว์ (animal model) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป variance component estimator version 4 (VCE 4) (Eildert, 1998) ซึ่งโมเดลที่ใช้มีดังนี้

1) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 1

$$y_{ijkl} = \mu + HF_i + Herd_j + Year_k + animal_l + \varepsilon_{ijkl}$$

- เมื่อ y_{ijkl} = จำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 1
 μ = ค่าเฉลี่ยของลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด
 HF_i = อิทธิพลคงที่ของระดับสายเลือด โฮลสไตน์ฟริเซียน
 $Herd_j$ = อิทธิพลคงที่ของฝูง
 $Year_k$ = อิทธิพลคงที่ของปีที่เกิด

$$\begin{aligned} animal_l &= \text{อิทธิพลสุ่มเนื่องจากตัวสัตว์} \\ \varepsilon_{ijkl} &= \text{ความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการทดลอง} \end{aligned}$$

2) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 2

$$y_{ijkl} = \mu + HF_i + HS_j + AOD_k + animal_l + \varepsilon_{ijkl}$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } y_{ijkl} &= \text{จำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 2} \\ \mu &= \text{ค่าเฉลี่ยของลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด} \\ HF_i &= \text{อิทธิพลคงที่ของระดับสายเลือด โฮลสไตน์ฟรีเซียน} \\ HS_j &= \text{อิทธิพลคงที่ของฝูง-ฤดูกาลที่คลอดลูก} \\ AOD_k &= \text{อิทธิพลคงที่ของอายุแม่เมื่อคลอด} \\ animal_l &= \text{อิทธิพลสุ่มเนื่องจากตัวสัตว์} \\ \varepsilon_{ijkl} &= \text{ความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการทดลอง} \end{aligned}$$

3) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 3

$$y_{ijkl} = \mu + HF_i + b_1(DO)_j + b_2(CI)_k + animal_l + \varepsilon_{ijkl}$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } y_{ijkl} &= \text{จำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 3} \\ \mu &= \text{ค่าเฉลี่ยของลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด} \\ HF_i &= \text{อิทธิพลคงที่ของระดับสายเลือด โฮลสไตน์ฟรีเซียน} \\ b_1(DO)_j &= \text{อิทธิพลของตัวแปรร่วมเนื่องจากจำนวนวันท้องว่าง} \\ b_2(CI)_k &= \text{อิทธิพลของตัวแปรร่วมเนื่องจากช่วงห่างการให้ลูก} \\ animal_l &= \text{อิทธิพลสุ่มเนื่องจากตัวสัตว์} \\ \varepsilon_{ijkl} &= \text{ความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการทดลอง} \end{aligned}$$

4) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 4

$$y_{ijklm} = \mu + HF_i + Season_j + b(CI)_k + animal_l + \varepsilon_{ijkl}$$

เมื่อ y_{ijklm}	=	จำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 4
μ	=	ค่าเฉลี่ยของลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด
HF_i	=	อิทธิพลคงที่ของระดับสายเลือด โฮลสไตน์ฟรีเซียน
$Season_j$	=	อิทธิพลคงที่ของฤดูกาลที่คลอดลูก
$b(CI)_k$	=	อิทธิพลของตัวแปรร่วมเนื่องจากช่วงห่างการให้ลูก
$animal_l$	=	อิทธิพลสุ่มเนื่องจากตัวสัตว์
ε_{ijkl}	=	ความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการทดลอง

5) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 5

$$y_{ijklm} = \mu + HF_i + Season_j + b_1(DO)_k + b_2(CI)_l + animal_m + \varepsilon_{ijklm}$$

เมื่อ y_{ijklm}	=	จำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 5
μ	=	ค่าเฉลี่ยของลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด
HF_i	=	อิทธิพลคงที่ของระดับสายเลือด โฮลสไตน์ฟรีเซียน
$Season_j$	=	อิทธิพลคงที่ของฤดูกาลที่คลอดลูก
$b_1(DO)_k$	=	อิทธิพลคงที่ตัวแปรร่วมเนื่องจากจำนวนวันท้องว่าง
$b_2(CI)_l$	=	อิทธิพลของตัวแปรร่วมเนื่องจากช่วงห่างการให้ลูก
$animal_m$	=	อิทธิพลสุ่มเนื่องจากตัวสัตว์
ε_{ijklm}	=	ความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการทดลอง

6) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 6

$$y_{ijklm} = \mu + HF_i + Herd_j + Season_k + animal_l + \varepsilon_{ijkl}$$

เมื่อ y_{ijklm}	=	จำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 6
μ	=	ค่าเฉลี่ยของลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด
HF_i	=	อิทธิพลคงที่ของระดับสายเลือด โฮลสไตน์ฟรีเซียน

$$\begin{aligned}
 Herd_j &= \text{อิทธิพลคงที่ของฝูง} \\
 Season_k &= \text{อิทธิพลคงที่ของฤดูกาลที่คลอดลูก} \\
 animal_l &= \text{อิทธิพลสุ่มเนื่องจากตัวสัตว์} \\
 \varepsilon_{ijkl} &= \text{ความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการทดลอง}
 \end{aligned}$$

7) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 7

$$y_{ijklm} = \mu + HF_i + b_1(DO)_j + b_2(CI)_k + animal_l + \varepsilon_{ijkl}$$

$$\begin{aligned}
 \text{เมื่อ } y_{ijklm} &= \text{จำนวนครั้งต่อการผสมติด ในลำดับการให้ลูกที่ 7} \\
 \mu &= \text{ค่าเฉลี่ยของลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด} \\
 HF_i &= \text{อิทธิพลคงที่ของระดับสายเลือด โฮลสไตน์ฟริเซียน} \\
 b_1(DO)_j &= \text{อิทธิพลคงที่ตัวแปรร่วมเนื่องจากจำนวนวันท้องว่าง} \\
 b_2(CI)_k &= \text{อิทธิพลของตัวแปรร่วมเนื่องจากช่วงห่างการให้ลูก} \\
 animal_l &= \text{อิทธิพลสุ่มเนื่องจากตัวสัตว์} \\
 \varepsilon_{ijkl} &= \text{ความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการทดลอง}
 \end{aligned}$$

8) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด

$$y_{ijkl} = \mu + HF_i + Herd_j + b(DO)_k + animal_l + \varepsilon_{ijkl}$$

$$\begin{aligned}
 \text{เมื่อ } y_{ijkl} &= \text{จำนวนครั้งต่อการผสมติด} \\
 \mu &= \text{ค่าเฉลี่ยของลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติด} \\
 HF_i &= \text{อิทธิพลคงที่ของระดับสายเลือด โฮลสไตน์ฟริเซียน} \\
 Herd_j &= \text{อิทธิพลคงที่ของฝูง} \\
 b(DO)_k &= \text{อิทธิพลของตัวแปรร่วมเนื่องจากจำนวนวันท้องว่าง} \\
 animal_l &= \text{อิทธิพลสุ่มเนื่องจากตัวสัตว์} \\
 \varepsilon_{ijkl} &= \text{ความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการทดลอง}
 \end{aligned}$$

3.5.4 วิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ทางพันธุกรรมระหว่าง 2 ลักษณะ ของความสมบูรณ์พันธุ์ ทั้ง 3 ลักษณะ ได้แก่ จำนวนครั้งต่อการผสมติด, จำนวนวันท้องว่าง และช่วงห่างการให้ลูก โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบของความแปรปรวน ด้วยวิธี restricted maximum likelihood (REML) ภายใต้ mixed model equation แบบ multivariate ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป variance component estimator version 4 (VCE 4) (Eildert, 1998) ซึ่งโมเดลที่ใช้มีดังนี้

- 1) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติดและจำนวนวันท้องว่าง

Table 14 Factor in model for estimated correlation of number of service per conception (NSC) and day open (DO)

Factor	Type	Traits	
		NSC	DO
Animals	Random effect	✓	✓
Percentage of Holstein Friesian	Fixed effect	-	✓
Calving age	Fixed effect	✓	-
Calving season	Fixed effect	✓	✓

✓ = factors in the model

- 2) ลักษณะจำนวนครั้งต่อการผสมติดและช่วงห่างการให้ลูก

Table 15 Factor in model for estimated correlation of number of service per conception (NSC) and calving interval (CI)

Factor	Type	Traits	
		NSC	CI
Animals	Random effect	✓	✓
Percentage of Holstein Friesian	Fixed effect	✓	✓
Herd	Fixed effect	✓	✓
Parity	Fixed effect	✓	-
Calving season	Fixed effect	-	✓

✓ = factors in the model

3) ลักษณะจำนวนวันที่ท้องว่างและช่วงห่างการให้ลูก

Table 16 Factor in model for estimated correlation of day open (DO) and calving interval (CI)

Factor	Type	Traits	
		DO	CI
Animals	Random effect	✓	✓
Percentage of Holstein Friesian	Fixed effect	✓	✓
Herd	Fixed effect	✓	-
Parity	Fixed effect	-	✓
Calving season	Fixed effect	✓	-
Number of service per conception	Covariable	-	✓

✓ = factors in the model

3.5.5 วิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของลักษณะปรากฏระหว่าง 2 ลักษณะ ของความสมบูรณ์พันธุ์ทั้ง 3 ลักษณะ ได้แก่ จำนวนครั้งต่อการผสมติด, จำนวนวันที่ท้องว่าง และช่วงห่างการให้ลูก ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ